

Schoolrapport
De Keerkring (15KH00)
2020-2021

Inhoudsopgave

1 Inleiding

2 Onze school & passend onderwijs

- 2.1 Algemene gegevens
- 2.2 Visie
- 2.3 Onderwijs en ondersteuning
- 2.4 Inspectie

3 Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

- 3.1 Deskundigheid
- 3.2 Voorzieningen
- 3.3 Onderwijsaanbod
- 3.4 Methoden
- 3.5 Fysieke ruimten
- 3.6 Protocollen

4 Organisatie van de ondersteuning

- 4.1 Ondersteuningsroute binnen de school
- 4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners

5 Planvorming en cyclisch werken

- 5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)
- 5.2 Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)

6 Bijlage

1. Inleiding

Passend onderwijs

Alle kinderen verdienen een passende plek in het onderwijs. Zij hebben recht op onderwijs dat hen uitdaagt en rekening houdt met hun behoeften. Kinderen gaan, als het kan, naar het regulier onderwijs. Soms is er speciaal onderwijs nodig voor leerlingen die dáár het best op hun plek zijn. Zo worden ze zo goed mogelijk voorbereid op een vervolgopleiding en op een plek in de samenleving.

Voor leerlingen die dat nodig hebben, werkt de school samen met organisaties die in en rond de thuissituatie jeugdhulp bieden.

Inhoud van dit document

Deze rapportage beschrijft de visie op ondersteuning van de school, de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt om passend onderwijs te verzorgen en de ontwikkeldoelen die de school zichzelf stelt. Daarmee heeft dit document ook een functie voor het samenwerkingsverband, en voor ouders.

Rol samenwerkingsverband en school

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier en het speciaal onderwijs samen. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met jeugdhulpverlening.

Ouders melden hun kind aan bij de school van hun keuze en de school kijkt welke ondersteuning het kind nodig heeft en wat de mogelijkheden van de school zijn. Deze rapportage kan ouders een handvat bieden in de keuze van een school doordat het een beeld geeft van de ondersteuning die de school aan hun kind zou kunnen bieden. Of de school voor hun kind de juiste plek is zal altijd uit een individueel gesprek over de behoeften van het kind blijken. Dit hangt namelijk niet alleen af van de aanwezige ondersteuning, maar ook van de specifieke capaciteiten en de ondersteuningsbehoeften van het kind.

Totstandkoming van dit document

Dit document is tot stand gekomen op basis van een online vragenlijst. De school heeft geformuleerd welke ondersteuning mogelijk is, vanuit welke visie en met welke doelen.

2. Onze school & passend onderwijs

2.1 Algemene gegevens

Gegeven	Antwoord
Invuldatum	april 2021
Naam van onze school	De Keerkring
Onderwijstype	Voortgezet speciaal onderwijs (VSO)
Naam van ons schoolbestuur	Stichting Resonans
Naam samenwerkingsverband	Samenwerkingsverband VO Zoetermeer
Onderwijssoorten	

2.2 Visie

Ons onderwijsconcept

speciaal openbaar onderwijs

Toelichting op onderwijsconcept

Op onze vso-locatie volgen de leerlingen hun onderwijs verdeeld over acht groepen (vanaf schooljaar 21-22) die zijn ingedeeld naar leeftijd en leerroute.

Gemiddeld blijven de leerlingen twee jaar in een groep waarbij de groepssamenstelling per jaar kan verschillen. Deze groepen bestaan gemiddeld uit twaalf tot vijftien leerlingen die les krijgen in verschillende vakken van de stamgroep-leerkracht en eventueel de assistent of ondersteuner. Elke groep heeft twee tot drie dagen per week praktijkonderwijs. Praktijkonderwijs wordt in kleinere groepen van zeven of acht leerlingen gegeven door een praktijkdocent. In de laatste twee leerjaren wordt het transitietraject gestart en gaan alle leerlingen stage lopen.

Voor onze leerroutes volgen wij het landelijk doelgroepenmodel.

Onze vso-afdeling bestaat uit acht groepen.

De vso A-groep heeft leerlingen die leerroute 1/2 volgen. Zij werken aan de kerndoelen voor het profiel dagbesteding en wonen. Zij volgen alle vakken zowel stam als praktijkvakken binnen de vso A groep.

Met de leerlingen in leerroute 2/3 en 4 werken we aan de kerndoelen voor het profiel arbeid. Binnen het profiel arbeid kennen we drie uitstroomprofielen:

Werken in de keuken en werken in de bediening

Werken in de techniek en werken in het groen

Werken in de schoonmaak en werken in de winkel

Deze vakken worden aangeboden in het praktijkonderwijs

Gedurende de schoolloopbaan op het vso verschuift het accent van het aanleren van kennis naar het toepassen van deze kennis in de praktijk. Op het vso zijn er ook doelen in de leerlijnen van het stamonderwijs op het gebied van:

Sociale en emotionele ontwikkeling

Mondelinge Taal

Schriftelijke Taal
Rekenen
Vorbereiding op dagbesteding en arbeid
Daarnaast werken we ook aan:
Engels
Mens en maatschappij
Mens, natuur en techniek
Culturele oriëntatie en creatieve expressie
Bewegingsonderwijs
Seksuele vorming

Onze visie op passend onderwijs

Waar staan wij voor?

Met ons speciaal voortgezet onderwijs spelen wij in op de nieuwste inzichten en bereiden we onze leerlingen voor op hun toekomst.

De Keerkring biedt speciaal onderwijs aan leerlingen vanaf twaalf jaar oud met een IQ tot 65, die als gevolg van hun verstandelijke beperking en eventueel bijkomende problematiek geen regulier onderwijs kunnen volgen. Een deel van onze leerlingen heeft veel begeleiding nodig, doordat zij een IQ lager dan 35 hebben, vaak in combinatie met medische problemen of gedragsproblemen. Onze leerlingen hebben in vergelijking met leerlingen in het regulier onderwijs een langzamer ontwikkelingstempo en een ander ontwikkelingsverloop. Door het bieden van een veilige omgeving, het opbouwen van zelfvertrouwen en het leggen van de focus op wat leerlingen wél kunnen, leggen wij de basis voor een goede en gezonde ontwikkeling.

De verschillen tussen de leerlingen zijn groot, bijvoorbeeld in verbale vaardigheden en de mate van zelfredzaamheid. Bij sommige leerlingen beperkt de belevingswereld zich tot de directe omgeving van huis en school, andere leerlingen hebben een bredere interesse die vergelijkbaar is met leeftijdsgenoten in het regulier onderwijs. Incidenteel stromen leerlingen tussentijds uit naar het praktijkonderwijs. De meeste leerlingen blijven op De Keerkring. Zij zijn afhankelijk van de structuur en begeleiding in het speciaal onderwijs. De leerlingen stromen tussen hun 18e en 19e uit naar dagbesteding, beschut werk of een betaalde baan in het vrije bedrijf.

2.3 Onderwijs en ondersteuning

Sterke punten in onze ondersteuning

De Keerkring biedt speciale ondersteuning aan leerlingen, die door hun beperking niet in staat zijn om deel te nemen aan het reguliere onderwijs. Dit gebeurt aan de hand van het individuele ontwikkelingsperspectief van de leerling en de handelingsplannen die daaraan gerelateerd zijn. Deze worden opgesteld door te kijken naar de ondersteuningsbehoeften van een leerling. Een individueel handelingsplan geldt voor de periode van een half jaar waarna geëvalueerd wordt. Drie keer per schooljaar worden leerling-/groepsbesprekingen gehouden.

Op het VSO wordt gewerkt met parallelgroepen. Bij de indeling van de groepen wordt rekening gehouden met de belevingswereld en de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Dit komt vaak overeen met de te volgen leerroute.

Op grond van het ontwikkelingsperspectief van de leerling zijn verschillende leerroutes mogelijk:

- In leerroute 1 wordt voornamelijk gewerkt met de CED en Copernicus leerlijnen. In het VSO komen daar mogelijkheden van arbeidstraining en praktijklessen bij. De leerlingen stromen vanuit deze

route meestal uit naar (belevingsgericht) dagactiviteitencentrum.

- In leerroute 2 wordt gewerkt met ZML leerlijnen van het CED. In het VSO komen daar de leerlijnen voor praktijkvakken en arbeidstraining bij. Binnen het VSO kunnen de leerlingen in deze leerroute de praktijklessen schoonmaak, winkel, techniek, horeca en groen volgen. Leerlingen stromen vanuit deze route meestal uit richting arbeidsgericht dagactiviteitencentrum.

- In leerroute 3/4 wordt gewerkt met ZML leerlijnen van het CED. In het VSO komen daar de leerlijnen voor de praktijklessen bij en de leerlijn arbeidstraining. Binnen het VSO kunnen leerlingen binnen deze leerroute de praktijklessen groenvoorziening, horeca, techniek, detailhandel en schoonmaak volgen. Leerlingen uit deze leerroute stromen incidenteel uit naar het Praktijkonderwijs. Als ze op de Keerkring voortgezet onderwijs blijven volgen, kunnen ze uitstromen naar begeleid werken, de sociale werkvoorziening of het vrije bedrijf.

In de laatste twee jaren van het VSO kunnen de leerlingen stage lopen. In het laatste jaar wordt dit de overgangsstage genoemd, naar vervolgvoorziening of arbeidsplaats.

Specifieke concepten/uitgangspunten die centraal staan in het onderwijs van De Keerkring zijn:

- Model Zelfstandig Werken. Dit model is een middel om te komen tot gedifferentieerd onderwijs en het bevordert de zelfstandigheid van leerlingen door te leren omgaan met uitgestelde aandacht, hoe moet je aan de slag gaan en wat moet je doen als je vastloopt. De leerkracht kan door dit model beter omgaan met verschillen tussen de leerlingen;

- Handelingsgericht Werken (HGW); het personeel gaat uit van de positieve kanten en mogelijkheden van de leerling;

- Veilig pedagogisch klimaat. Voor deze doelgroep is een veilig pedagogisch klimaat van groot belang. Het personeel besteedt veel aandacht aan de (gedrags)regels, structuur en sociale interactie.;

- Afwisseling in het dagprogramma (in verband met beperkte concentratie);

Grenzen aan onze ondersteuning

De doelgroep van De Keerkring zijn leerlingen die zeer moeilijk leren (ZML). Ook zeer moeilijk lerende leerlingen met een grote begeleidingsbehoefte (ZML/MG) behoren tot de doelgroep van De Keerkring. Alle leerlingen van De Keerkring hebben een verstandelijke beperking (IQ<65). Veel leerlingen hebben naast hun verstandelijke beperking bijkomende problematiek, zoals bijvoorbeeld een contactbeperking, autisme, PDD-NOS, emotionele of motorische beperkingen, een hechtingsstoornis, syndroom van Down, epilepsie of concentratiebeperkingen.

De verschillen tussen de leerlingen zijn groot, bijvoorbeeld in verbale vaardigheden en de mate van zelfredzaamheid. Bij sommige leerlingen beperkt de belevingswereld zich tot de directe omgeving van huis en school, andere leerlingen hebben een bredere interesse die vergelijkbaar is met leeftijdsgenoten. Leerlingen van De Keerkring hebben in vergelijking met leerlingen in het regulier onderwijs een langzamer ontwikkelingstempo en een ander ontwikkelingsverloop.

De meeste leerlingen die onderwijs volgen op De Keerkring zijn ingestroomd vanuit een kinderdagcentrum (KDC), medisch kinderdagverblijf (MKD) of een peuterspeelzaal. Op latere leeftijd stromen leerlingen soms in vanuit (speciaal) basisonderwijs en andere vormen van speciaal onderwijs.

In principe zijn alle leerlingen met een indicatie voor cluster 3 ZML of ZML/MG plaatsbaar op De Keerkring. Bij aanmelding wordt gekeken naar de onderwijs- en begeleidingsbehoefte van de leerling en naar de mogelijkheden van de school. Juist door de brede doelgroep van De Keerkring kan het voorkomen dat een leerling met een specifieke begeleidingsbehoefte meer gebaat is bij plaatsing op een gespecialiseerde school of instelling. Deze leerling wordt dan na dossieronderzoek geweigerd en we bieden hulp bij het vinden van een passende plek.

Onze ambities en ontwikkeldoelen voor de ondersteuning

Bij ons aanbod in onderwijs, zorg en externe onderwijsondersteuning gaan we uit van maximale zelfstandigheid en minimale afhankelijkheid. Leerlingen kunnen zich bij De Keerkring optimaal en in samenwerking met anderen ontwikkelen en hun talenten ontdekken. Wij gaan ervoor dat leerlingen bij het verlaten van de school op een passende plek terecht komen, waar verdere ontwikkeling mogelijk is.

Het doel is dat de leerlingen op een plek in de maatschappij komen waar zij zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren en met zelfvertrouwen in het leven staan. We rusten onze leerlingen zodanig toe dat zij alle kansen kunnen benutten, in vervolgonderwijs, dagbesteding of werk én in hun vrije tijd.

2.4 Ondersteuning aan onze leerlingen

Deze paragraaf beschrijft welke ondersteuning wij bieden aan al onze leerlingen, en welke ondersteuning wij bieden aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben.

Ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen

Deze paragraaf beschrijft in welke ondersteuningsbehoeften onze school wil voorzien.

Auditieve / communicatieve ondersteuningsbehoefte(n)

Taalontwikkelingsstoornis (TOS)

Spraakontwikkelingsstoornis

Communicatieve beperking met Autisme Spectrum Stoornis (ASS)

Slechthorend/gehoorproblemen

Slechthorend met meervoudige beperking

Cognitieve ondersteuningsbehoefte(n)

Zeer moeilijk lerend/zwak begaafd

Lager dan zeer moeilijk lerend / EMB

Fysieke ondersteuningsbehoefte(n)

Lichamelijke beperking

Meervoudige beperking

Ernstig meervoudig beperkt

Gedragmatige ondersteuningsbehoefte(n)

Internaliserend gedrag

Externaliserend gedrag

Autisme (ASS)

Visuele ondersteuningsbehoefte(n)

Enkelvoudige visuele beperking

Meervoudige visuele beperking

Toelichting ondersteuning

De Keerkring heeft een brede doelgroep, dat vraagt een hoge mate van deskundigheid van het team. Als de ondersteuning die de leerling nodig heeft niet geboden kan worden door het eigen personeel, maakt De Keerkring gebruik van externe ondersteuning. Bijvoorbeeld bij:

- Visio
- Centrum voor Consultatie en Expertise;
- Onderwijsbegeleidingsdiensten- voor didactische/pedagogische advisering bij specifieke problemen;
- Ipse de Bruggen, de Banjaard, De Compaan;
- Jeugdgezondheidszorg;
- Centrum van Autisme;
- MEE;
- Rivierduinen

In vergelijking met een reguliere school heeft De Keerkring een aantal extra voorzieningen. Er zijn verschillende praktijklokalen waar de praktijklessen gegeven worden. Bijvoorbeeld een horecakeuken, een tuinbouwkas, een lokaal voor techniek en een lokaal arbeidstraining. De snoezelruimte is op de SO-afdeling en wordt ook gebruikt door de leerlingen met een ZML/MG indicatie van het VSO. Daarnaast zijn er veel werkkamers voor onderwijsondersteunende medewerkers om met leerlingen apart te kunnen werken. De VSO-afdeling beschikt over een eigen gymnastieklokaal. Ook hebben we op de VSO-locatie een rustruimte gereserveerd voor leerlingen die dat nodig hebben.

2.5 Inspectiebeoordeling

De Inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs, de kwaliteitszorg en het financieel beheer primair op het niveau van de standaard. Deze kwaliteitsbeoordeling leidt tot een oordeel over de school als geheel. De beoordeling "voldoende" betekent dat de school voldoet aan de deugdelijkheidseisen en daarmee basiskwaliteit aan de leerlingen biedt. Als de school daarnaast ook eigen aspecten van kwaliteit op overtuigende wijze laat zien, dan kan de school de beoordeling "goed" ontvangen. Eigen aspecten van kwaliteit hebben betrekking op de ambities en doelen die een school zelf stelt en die verder reiken dan basiskwaliteit.

Op 25-8-2018 vond het laatste kwaliteitsonderzoek van de inspectie plaats.

Het inspectierapport van onze school is te vinden via deze link:

<https://www.onderwijsinspectie.nl/zoek-scholen>

De Inspectie heeft onze school beoordeeld met de waardering Voldoende.

Punten van verbetering

Versterking van het OPP

- betere afstemming stam- en praktijkonderwijs
- een ambitieus ontwikkelingsperspectief voor iedere leerling
- leerling en ouders hebben een bijdrage/ inspraak in het OPP (in de leerontwikkeling)

Sterke punten

De school is opnieuw CIO gecertificeerd. Dat betekent dat wij voldoen aan de kwaliteitseisen die de inspectie aan de school stelt. Resonans investeert in interne audits om een continue kwaliteit te kunnen borgen

3. Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

Onze school heeft diverse ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar voor onze leerlingen. In paragraaf 3.1 tot en met 3.3 zijn overzichten weergegeven van de aanwezige ondersteuning.

Legenda

Op de school aanwezig

Centraal beschikbaar voor de school via het bestuur

Centraal beschikbaar voor de school via samenwerkingsverband of derden

3.1 Deskundigheid

Binnen ons schoolteam zijn voor verschillende functies (taak)uren toegewezen om ondersteuning aan onze leerlingen te bieden en tegemoet te komen aan hun specifieke onderwijsbehoeften. Deze zijn hieronder weergegeven.

De onderstaande lijst toont de deskundigheden die ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben.

Deskundige	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Autisme-specialist			
Begeleider passend onderwijs			
Begeleider toeleiding arbeid			
Consulent passend onderwijs			
Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher)			
Gedrag / sociale vaardigheden specialist			
Laagbegaafdenspecialist			
Logopedist			
NT2-specialist			
Psycholoog			
Reken-/wiskunde-specialist			
Stagebegeleider			
Taal-/leesspecialist			

Anders, namelijk	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
praktijkonderwijs coördinator			
beweegcoach vrije momenten			
onderwijs en kwaliteit coördinator			

Toelichting deskundigheid

De psycholoog doet waar nodig onderzoeken bij de leerlingen en geeft op basis hiervan handelingsgerichte adviezen.

De logopedist bevindt zich veelvuldig op de werkvloer en heeft een observerende, adviserende, coachende en ondersteunende functie op het gebied van communicatieve vaardigheden. Ook zij geeft handelingsgerichte adviezen.

Stagebureau helpt leerlingen een passende werkplek te vinden door het organiseren van stages en/of leerwerkplekken. Ook heeft het stagebureau regelmatig contact met ouders om deze te begeleiden in het uitstroomtraject tijdens de laatste fase van het VSO.

De coördinatoren zorgen ervoor dat het onderwijs op De Keerkring passend blijft bij de behoefte van leerlingen en de ontwikkelingen in het onderwijs. Ook houden zij de kwaliteit van het onderwijs in de gaten en sturen bij waar nodig. 21 eeuwse vaardigheden staan daarbij centraal.

De beweegcoach vrije momenten maakt een jaarprogramma voor de invulling van de pauzes. Onze leerlingen kunnen tijdens de vrije momenten kiezen voor gestructureerde activiteiten waardoor pauze invulling voorspelbaarder en dynamischer, meer beweging, wordt.

3.2 Voorzieningen

De onderstaande lijst toont de voorzieningen die beschikbaar zijn voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Deze voorzieningen zijn veelal gericht op groepen leerlingen met een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte.

Voorziening	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Anders, namelijk	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
VSO-A groep leerroute 1			

Toelichting voorzieningen

VSO-A is een aparte groep binnen VSO de Keerkring en bestaat uit gemiddeld 10 a 12 leerlingen, de leerlingen die VSO-A bezoeken hebben in principe allen een MG-status. In VSO-A wordt "beschermd intensief begeleid onderwijs" aangeboden. Alle leerlingen in deze groep hebben een intensieve begeleidingsbehoefte en sterke behoefte aan individuele ondersteuning bij het leren. Dit alles wordt zoveel mogelijk aangeboden binnen in een beschermde, gestructureerde en bekende omgeving door vaste begeleiders. Voor alle leerlingen binnen VSO-A geldt dit als een belangrijke voorwaarde om zich te ontwikkelen.

Alle leerlingen uit VSO-A hebben het VSO uitstroomprofiel Dagbesteding (belevingsgericht of

taakgerichte en activerende dagbesteding). VSO-A is gericht op zo veel mogelijk onderwijs en de samenleving verwacht dat ook van de school. We proberen met ons onderwijs het uitstroomniveau op te rekken van belevingsgerichte dagbesteding, naar zo veel mogelijk arbeidsmatige dagbesteding. Alle aangeboden leerdoelen in VSO-A passen binnen het landelijke doelgroepenmodel binnen de uitstroombestemming 1 en 2 (belevingsgerichte/ taakgerichte/ arbeidsmatige dagbesteding). In arbeidsgerichte termen werken we aan de ontwikkeling van dagbestedingsvaardigheden, arbeidsvaardigheden, werkhoudingsvaardigheden, werkafspraken en zelfstandig werken.

Op de Keerkring werken we vanuit het doelgroepenmodel. Vanuit dit model kan je zeggen dat de leerlingen van VSO-A gedurende de hele dag (zeer) intensieve begeleiding nodig hebben, waarbij zij voornamelijk individueel worden benaderd. Gezien hun ontwikkelingsleeftijd is deelname aan klassikale groepsactiviteiten of schoolactiviteiten vaak nog onmogelijk. Leerlingen in deze groep zitten veelal in leerroute 1 of 2. Sociaal emotionele ontwikkeling, leren en ontwikkelen en communicatieve vaardigheden zijn de belangrijkste indicatoren om leerlingen in deze groep te plaatsen. Voor deze leerlingen is intensieve begeleiding nodig zodat de groep tijdens de activiteiten in kleine subgroepen onderverdeeld kan worden en iedere leerling tot leren kan komen.

3.3 Onderwijsaanbod

De onderstaande lijst toont het onderwijsaanbod dat beschikbaar is voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het onderwijsaanbod betreft hier een methodiek en/of aanpak die is geïntegreerd in het onderwijsprogramma en de leerlijnen van de school, of geïntegreerd kan worden na constatering van een ondersteuningsbehoefte van een leerling.

Onderwijsaanbod	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aanbod dyslexie			
Aanbod executieve functies			
Aanbod laagbegaafdheid			
Aanbod meer- en hoogbegaafden			
Aanbod motorische/fysieke ontwikkeling			
Aanbod NT2			
Aanbod sociaal emotionele ontwikkeling			
Aanbod spraak/taal			
Preventieve signalering van leer-, opgroei-, opvoedproblemen			
Preventieve signalering van leesproblemen			
Anders, namelijk	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
praktijkvaardigen/certificaten			

Toelichting onderwijsaanbod

Naast leerkrachten, onderwijsassistenten en leraarondersteuners is de volgende expertise aanwezig in het team van De Keerkring: een logopediste, gedragsdeskundige, vakleerkracht gymnastiek, coördinator onderwijs en kwaliteit en een coördinator leerlingenzorg. Op het VSO werken ook een coördinatoren praktijkonderwijs en arbeid en stage. Het maatschappelijk werk op de school wordt ingehuurd vanuit MEE.

3.4 Methodes

De onderstaande lijst toont de methodes die naast het onderwijsprogramma ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het betreft een training en/of aanpak die onze school de mogelijkheid geeft om specifieke leerlingen extra te ondersteunen in hun ontwikkelingsbehoefte.

Methode	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aanpak emotionele ontwikkeling (bijv. faalangst)			
Aanpak gedrag(sproblemen)			
Aanpak sociale veiligheid			
Compenserende dyslexiesoftware			
Faalangstreductietraining			
Preventieve methode leesproblemen			
Rouwverwerking			
Signaleringsinstrument meer- en hoogbegaafden			
Time-out aanpak			
Training sociale vaardigheden			
Training studievoordigheden			
Anders, namelijk	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
werknemersvaardigheden			

Toelichting methodes

Op de Keerkring wordt gewerkt met afspraken die te maken hebben met de omgang met elkaar, wij noemen dit een gedragscode. Deze gedragscode geldt voor iedereen die bij de Keerkring betrokken is. De Keerkring hecht waarde aan vertrouwen, begrip, vriendelijkheid, en een open en eerlijke communicatie.

De Keerkring vindt het belangrijk dat iedereen zich aan de afspraken houdt omwille structuur, helderheid en voorspelbaarheid. Het maken van duidelijke afspraken zijn randvoorwaarden om het werk goed te kunnen doen. Het maken van afspraken draagt bij aan een gelijkwaardige relatie en eenduidigheid. De afspraken die gemaakt worden zijn passend bij het kind. In sommige gevallen is het mogelijk dat individuele afspraken overstijgend zijn aan collectieve afspraken.

Om eerlijk en open met elkaar om te gaan is het nodig het sociale verkeer op een duidelijke manier met elkaar te regelen. Om dit te realiseren hebben we met elkaar zeven gedragsregels opgesteld.

Deze gedragsregels gelden voor iedereen die betrokken is bij de Keerkring te weten;

- Medewerkers
- Kinderen
- Ouders/ voogd/ wettelijk vertegenwoordigers
- Externen

De zeven positieve gedragsregels vormen een duidelijk school breed gedragen hulpmiddel om gewenst gedrag aan te leren en een veilige omgeving te creëren.

7 gedragsregels:

1. Iedereen hoort erbij
2. Let op jezelf
3. Houd je handen en je voeten bij jezelf
4. Let op je woorden
5. Houd alles netjes, schoon en heel
6. Luister naar elkaar
7. Denk eerst, voordat je doet

Binnen de school hebben wij het groene kamertje. Dit kamertje is een plek waar leerlingen met toestemming van de leerkracht de tijd krijgen om tot zichzelf te komen.

Er wordt structureel rots en water bij ons op school gegeven om de leerlingen te trainen in sociale vaardigheden.

Binnen de school zijn er methodes aanwezig om remedierend leesonderwijs aan te bieden.

Vanaf hun 12e werken de leerlingen met de methode mijn sova , mijn weva, mijn werk. In de methode staan werknemersvaardigheden centraal. Deze methode wordt zowel in het stam- als het praktijkonderwijs aangeboden.

3.5 Fysieke ruimten

Verder zijn onderstaande fysieke ruimten binnen onze school aanwezig om aan specifieke ondersteuningsbehoefte tegemoet te komen. Het gaat ook om de aanpassingen in onze school die fysieke toegankelijkheid en daarmee deelname aan het onderwijs voor leerlingen met een fysieke beperking mogelijk maken.

Fysieke ruimten

Prikkelarme werkplek of stillteruimte

Ruimte met individuele werkplekken

Ruimte voor één op één begeleiding

Ruimte voor een time-out

Ruimte met specifiek functies voor bewegings- en leerbehoeften of SOVA

Behandelingsruimte
Ontspanningsruimte
Praktijklokalen/-voorzieningen keuken
Praktijklokalen/-voorzieningen tuin(kas)
Anders, namelijk ...
gymzaal

3.6 Protocollen

De onderstaande lijst toont de protocollen die we binnen onze school gebruiken. Het betreft handelingsrichtlijnen waarmee onze school voorbereid is om snel te kunnen handelen in voorkomende gevallen.

Protocol	Status
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	Actief toegepast
Protocol anti-pestten	Actief toegepast
Protocol gedrag / sociale veiligheid	Actief toegepast
Protocol medisch handelen	Actief toegepast
Protocol rouw en overlijden	Actief toegepast
Protocol schorsen en verwijderen	Actief toegepast

4. Organisatie van de ondersteuning

Om de gewenste ondersteuning te bieden aan onze leerlingen kennen we een ondersteuningsroute binnen onze school en werken we samen met externe organisaties.

4.1 Ondersteuningsroute binnen de school

Inrichting ondersteuningsroute

Groepsniveau

Op groepsniveau doorlopen we 3 keer per jaar de cyclus van waarnemen, begrijpen, plannen en realiseren

Hieraan gekoppeld zijn de groeps- / en leerlingbesprekingen: oktober, januari/ februari en mei/ juni. De coördinator onderwijs voert de groepsbespreking met de leraar. Voorafgaand aan de groepsbespreking vindt zo mogelijk een klassenbezoek plaats. Tijdens de groepsbespreking wordt ingegaan op het groepsplan, de vorderingen van de groep als geheel, de consequenties voor de doelen, de aanpak, de clustering, rooster, planning en de activiteitenplanning (terug te vinden in de werkmap). Het groepsplan en eventueel een IHP worden in het rooster opgenomen door de leraar, passende activiteiten worden opgenomen in de activiteitenplanning.

In alle groepsbesprekingen ligt de nadruk op het volgen van de groep als geheel. Echter, de nadruk verschilt per groepsbespreking:

Oktober: de eerste groepsbespreking is met name gericht op de start in het nieuwe schooljaar, de groepsprocessen, heeft de leraar de opbrengsten en de OPP's verwerkt in de plannen en het rooster hierop afgestemd?

Januari/februari: hoe staat de groep ervoor v.w.b. de gestelde doelen, waar loopt de groep voor/achter en wat zijn de plannen hierop, welke leerlingen vallen op v.w.b. voor- of achterstand en wat zijn de plannen hierbij?

Mei/juni: zijn de doelen gehaald als groep, bij welke leerlingen zijn doelen niet gehaald, waarom en waar moeten leerroutes worden bijgesteld? Indien leerroutes moeten worden bijgesteld, moet dit worden vastgesteld in een CVB OPP/TLV.

Indien er tijdens de groepsbespreking of gedurende een ander moment in het schooljaar signalen van zorg rondom een leerling zijn, worden deze met de ib'er besproken en volgt eventueel een leerlingbespreking. In voorkomende gevallen kan n.a.v. een leerlingbespreking een CVB groot worden georganiseerd.

Na de groepsbespreking wordt aan de ouders de mogelijkheid geboden om over de ontwikkelingen van hun kind te spreken.

Leerlingniveau

Op leerlingniveau worden ook de stappen van waarnemen, begrijpen, plannen en realiseren doorlopen. Dit gebeurt in oktober, januari/februari en in mei/juni. Op die momenten wordt bekeken op hoe de leerling zich ontwikkelt ten opzichte van de doelen die zijn gesteld in het OPP en de plannen die zijn opgesteld. Wanneer een leerling de doelen niet lijkt te (gaan) halen en niet mee kan in de aanpak binnen de groep, kan vanuit de groepsbespreking een aanmelding voor een leerlingbespreking volgen. Natuurlijk kan dit ook tussentijds aangevraagd worden. De ib'er bepaalt of er sprake is van een extra zorgleerling en of het nodig is dat de stap wordt gemaakt naar het leerlingniveau. De leerlingbespreking wordt door de leerkracht voorbereid. Uit de leerlingbespreking volgt eventueel een Individueel Handelings Plan (IHP).

Reden hiervan is dat een leerling niet mee kan in het normale aanbod binnen de groep:

Op cognitief gebied;

Op sociaal emotioneel gebied;

Op gebied van praktijk/stage;

In alle gevallen heeft de leerling iets extra's nodig ten opzichte van het aanbod binnen de groep en is er sprake van intensivering van het aanbod of begeleiding. Wanneer er sprake is van ernstige problematiek en de leerlingbespreking geen oplossing biedt, kan er worden overgegaan tot HGD en een CvB worden georganiseerd.

Hulpvragen kunnen door IB- zorg bij de CvB worden ingediend, maar ook door leerlingen en ouders. Daarnaast kan een hulpvraag komen vanuit de groepsbespreking onderwijs of de leerlingbespreking zorg. Bij ernstige problemen wordt er direct vanuit de CvB en aan de hand van protocollen gehandeld (Gedragsprotocol en gedragscode; schorsing en verwijdering; wegloopprotocol; medisch protocol; overlijden en ziekte).

Samenwerking met ouders bij de ondersteuning

Onze school werkt samen met ouders.

De taak om ouders te betrekken bij de ondersteuning ligt bij de:

- Leraar / mentor
- Leerlingbegeleider
- Directie, team- of afdelingsleider
- Gedragsspecialist / orthopedagoog
- Deskundige van het samenwerkingsverband
- Schoolmaatschappelijk werker
- Intern begeleider
- Ondersteuningscoördinator
- Zorgcoördinator

Toelichting op de samenwerking met ouders

De Keerkring ziet de ouders als belangrijke gesprekspartner, ervaringsdeskundige en eindverantwoordelijke. Voor een juiste afstemming van pedagogisch handelen is regelmatig contact tussen de ouders en leerkracht belangrijk. Dat gebeurt op verschillende manieren.

Ouders zijn betrokken bij het opstellen en evalueren van het handelingsplan. Ze worden uitgenodigd voor thematische ouderavonden en voor tafeltjesavonden. Ouders kunnen dagelijks contact met de leerkracht/onderwijsassistent hebben middels parro, gesprekken of de e-mail. In geval van extra zorg aan een leerling worden een actieve inbreng van de ouders in het CvB gevraagd.

Via nieuwsbrieven, parro, de website en de schoolgids worden ouders op de hoogte gehouden van wat er speelt in de school. De ouders vullen vierjaarlijks het oudertevredenheids-onderzoek in.

Ouders kunnen zitting nemen in de ouderraad of de MR. De ouderraad betreft ook andere ouders bij bijvoorbeeld activiteiten en feesten. De ouders organiseren onderlinge thematische koffieochtenden.

Aanmeldproces

Wanneer een leerling wordt aangemeld bij onze school wordt altijd onderzocht wat zijn/haar extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoeften zijn voordat de leerling ingeschreven wordt op school.

Wanneer de school niet kan voldoen aan de onderwijs- en/of ondersteuningsbehoefte van een leerling wordt er gezocht naar een passende plek.

Bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften vindt warme overdracht plaats met de voorschoolse voorziening of de vorige school.

De verantwoordelijkheid voor het aanmeldproces ligt bij:

- Directie
- Ondersteuningscoördinator
- Zorgcoördinator

De verantwoordelijkheid voor het aanmeldproces ligt bij:

- Intern begeleider / zorgcoördinator

Toelichting op het aanmeldproces

Aanmelden op De Keerkring is gedurende het gehele schooljaar mogelijk.

Om toegelaten te kunnen worden tot onze school, dient een leerling te beschikken over een toelaatbaarheidsverklaring cluster 3 van een samenwerkingsverband.

Aanmelding gebeurt in de volgende vier stappen:

1. Ouders/verzorgers melden hun kind aan bij de coördinator leerlingenzorg van het VSO
2. We nodigen ouders/verzorgers dan uit voor een kennismakingsgesprek.
3. Wij doen dossier onderzoek naar mogelijkheden plaatsing. Mochten wij als school beslissen dat de leerling past in onze ondersteunings mogelijkheden dan leggen het dossier voor aan de Toelatingscommissie van het samenwerkingsverband waar uw kind onder valt.
4. Nadat die een toelaatbaarheidsverklaring cluster 3 is afgegeven, kan het plaatsingstraject op De Keerkring worden afgerond.

Aanmelding is gedurende het hele schooljaar mogelijk.

We kunnen niet alle leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring plaatsen. Soms is een andere school de betere keuze en verwijzen we hiernaar door. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren vanwege speciale onderwijsbehoeften van een leerling of specifieke voorzieningen die nodig zijn.

4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners

Onderwijssector

Onderstaande lijst laat zien met welke onderwijssectoren onze school samenwerkt.

Onderwijssector
Speciaal basisonderwijs (sbo)
Speciaal onderwijs (so)
Voortgezet speciaal onderwijs (vso)
Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)

Keten- / Kernpartner

Onderstaande lijst laat zien met welke partners onze school samenwerkt. Deze partnerorganisaties bieden gespecialiseerde ondersteuning of hulp in en rond de thuissituatie, voor opvoeding, gezondheid of veiligheid. Deze samenwerkingsrelaties bepalen mede in hoeverre de school in staat is om ondersteuning af te stemmen met overige hulp.

Keten-/kernpartner
Begeleider passend onderwijs van het SWV
Centrum Jeugd en gezin (CJG)
GGZ / Jeugd-GGZ
Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
Jeugdhulpverlening
Jongerenwerk
Leerplichtambtenaar
Lokale overheid/gemeente
Schoolmaatschappelijk werk / gezinswerker

Andere keten-/kernpartners
MEE
Banjaard
CCE
schoolformaat

Toelichting samenwerking

Visio

De school werkt samen met Visio (expertisecentrum voor visuele beperkingen). Vaak wordt onderschat dat leerlingen met een ontwikkelingsachterstand ook visuele problemen kunnen hebben. Dat komt omdat deze leerlingen vaak moeilijker kunnen aangeven dat zij slecht zien.

MEE

De medewerkers van MEE ondersteunen/ begeleiden ouders (cliëntbegeleiders) met diverse hulpvragen gericht op de onderwijszorgbehoeften van de leerlingen. Zij nemen regelmatig deel aan de CvB gesprekken op school en kunnen ouders ondersteunen met o.a. verwijzingen en de aanvraag van indicaties. Clientgericht en ook inzetbaar als luisterend oor voor ouders en leerlingen.

Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE)

Bij specifieke gedragsproblematiek kan de school gebruik maken van de deskundigheid en adviezen van het CCE.

Ambulante begeleiding (RESONANS)

Gericht op kinderen en (jong)volwassenen met autisme en op de mensen in hun directe omgeving.

De Banjaard

Het centrum ondersteunt leerlingen, school en ouders. Biedt onderzoek, diagnostiek, begeleiding en behandeling aan kinderen en jeugdigen met een verstandelijke beperking

en (het vermoeden van) psychiatrische problemen.

Kristal Centrum Psychiatrie en Verstandelijke Beperking (GGZ)

Voor diagnostisch onderzoek, advies en behandeling.

Intermetzo

Gericht op leerlingen met hechtingsproblematiek en trauma.

Kentalis

Begeleiding en onderzoek voor leerlingen met een beperking in horen of communiceren.

Samenwerkingsverbanden en gemeente (Gemeente Zoetermeer Meerpunt)

JGH (Jeugd- en Gezinshulp)

De medewerkers van JGH ondersteunen/ begeleiden ouders met diverse hulpvragen gericht op de onderwijszorgbehoeften van de leerlingen. Zij nemen regelmatig deel aan de CvB gesprekken op school en kunnen ouders ondersteunen met o.a. verwijzingen en de aanvraag van indicaties. Zij werken indicatiegericht.

Schoolformaat

De medewerkers van schoolformaat geven cursus in weerbaarheid van onze leerlingen

Schoolpolitie/Halt

Geven cursus in het gebruik van social media en groepsdruk

BSO

Aspergeakker van Ipse de Bruggen en Signtaal

5. Planvorming en cyclisch werken

In dit hoofdstuk is beschreven hoe we binnen onze school de ondersteuning borgen door cyclisch werken in een PDCA-cyclus.

5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In dit schoolondersteuningsprofiel (SOP) legt onze school vast welke ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities de school heeft voor de toekomst.

Het SOP van onze school wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

De volgende functionaris(sen) is/zijn verantwoordelijk voor de actualisatie (Anders, namelijk): directie en coördinator leerlingenzorg

5.2 Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, stelt onze school een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Hierin staan de onderwijsdoelen en ondersteuning beschreven.

De OPP's van onze leerlingen worden jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd. De Leraar is verantwoordelijk voor de actualisatie.

6. Bijlage

Overzicht specialisten

In dit hoofdstuk vind je een overzicht van alle specialisten met de bijbehorende definitie die gehanteerd wordt in de vragenlijst van Perspectief op School.

Specialist	Definitie
Beeldcoach en/of video-interactie-begeleider	Een deskundige die is bedoeld om leraargedrag te verbeteren door middel van persoonlijke begeleiding of het bespreken van video opnamen.
Begeleider passend onderwijs	De begeleider passend onderwijs richt zich op het leerproces en de ondersteuningsvragen van leerlingen en leraren.
Dyscalculiespecialist	Een dyscalculiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyscalculie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Dyslexiespecialist	Een dyslexiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyslexie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher)	Een deskundige die extra onderwijshulp verleent in het kader van de bewegingsopvoeding. Zij richten zich op de ontwikkeling van het bewegingsgedrag van het kind.
Gedrag / sociale vaardigheden specialist	Een sova-specialist is een deskundige die helpt in de ontwikkeling van vaardigheden die betrekking hebben op de omgang met anderen. Bij sociale vaardigheden horen onder andere: inzicht hebben in de ander, goed kunnen luisteren, aandacht hebben voor andermans gevoelens en conflicten oplossen.
Jonge kind specialist	Een deskundige die zich heeft gespecialiseerd in de ontwikkeling en behoeften van het jonge kind.
Logopedist	Een logopedist in het onderwijs is een paramedicus die preventie, zorg, training en advies biedt met betrekking tot de primaire mondfuncties (zuigen, slikken en kauwen), het gehoor, de stem, de taal en de spraak.
Meer- en hoogbegaafdheid specialist	Een deskundige in het begeleiden van leerlingen met een aanleg om tot uitzonderlijke prestaties te komen.
Minder- en laagbegaafdheid specialist	Een deskundige die zich bezig houdt met leerlingen die minder dan gemiddeld begaafd zijn.
NT2-specialist	Een specialist op het gebied van Nederlandse taalverwerving voor leerlingen met een anderstalige achtergrond.
Ondersteuningsadviseur / gedragswetenschapper	De ondersteuningsadviseur kenmerkt zich als een gedragswetenschapper met brede kennis van de school, die bijdraagt aan de ontwikkeling van leerlingen met gedragsproblemen. Zij coachen hierin vaak leraren, ambulante begeleiders en anderen. Veelal is dit een psycholoog of orthopedagoog.
Orthopedagoog	De orthopedagoog maakt voor mensen met ontwikkelings, leer- en gedragsproblemen een behandel- en begeleidingsplan dat hun situatie kan verbeteren. Zodoende probeert de orthopedagoog ervoor te zorgen dat zij de hulp krijgen die het beste bij hun karakter en problemen aansluit, met als doel hun ontwikkeling te optimaliseren en hun

	participatiekansen te maximaliseren. Orthopedagogiek is dus een specialisatie in het wetenschappelijk onderwijs.
Psycholoog	Een psycholoog is een professioneel deskundige in de psychologie, de wetenschap die zich bezighoudt met het innerlijk leven (kennen, voelen en streven) en het gedrag van de mens.
Reken-/wiskunde-specialist	Een reken- en wiskundespecialist is een deskundige in het signaleren van reken- en wiskunde problemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Taal-/leesspecialist	Een taal- en leesspecialist is een deskundige in het signaleren van taal- en leesproblemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Interne begeleiding	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.
Leerlingbegeleiding	Een deskundige die leerlingen met problemen bijstaat, adviseert of doorverwijst.
Remedial teaching	Een deskundige die hulp verleent aan leerlingen met leerproblemen of gedragsstoornissen (zoals faalangst).
Zorgcoördinatie	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.